

מעקב הומניטרי

השטח הפלסטיני הכבוש

יולי 2008

גיליון 27

סקירת כללית - חודש יולי

במהלך החודש, הושפעו אלפי אזרחים פלסטינים מתקריות אלימות בשל העדר הגנה על אזרחים ואשר גרמו להרוגים, פצועים, עצורים, עקורים או לפגיעה באזרחים עקב סגירתם של מוסדות שהעניקו להם סיוע.

בגדה המערבית, נפצעו בידי כוחות הביטחון הישראליים במהלך פעילות צבאית 221 אזרחים פלסטינים לא חמושים, ביניהם 44 ילדים. יותר מחציתם הנפגעים נפצעו במהלך הפגנות מחאה כנגד הגדר, שנערכו בכפרים נעלין ובלעין (צפון נפת רמאללה). ילד בן עשר נורה בראשו ונהרג בידי כוחות מג"ב, לאחר סיומה של אחת ההפגנות בנעלין. בנוסף, במהלך החודש תיעד OCHA 41 התקפות שכוונו כנגד פלסטינים ורכושם מצד מתנחלים, זהו הנתון החודשי הגבוה ביותר מאז עונת מסיק הזיתים האחרונה. ההתקפות הסתיימו בפציעתם של תשעה בני אדם. במזרח ירושלים, כמעט 100 בני אדם, ביניהם 45 ילדים, נעקרו ממקום מגוריהם בעקבות הריסת בתיהם בגין היעדר אישורי בנייה. דווח כי יותר מ-400 פלסטינים תושבי הגדה המערבית נעצרו בידי כוחות הביטחון הישראליים, פי שניים ממספר המעצרים שנערכו בחודש יוני. 172 תושבים נעצרו בידי כוחות הביטחון הפלסטינים, זהו מספר המעצרים הרב ביותר מאז חודש דצמבר האחרון.

בניין בן ארבע קומות נהרס בבית חנינה ב-28 ביולי. צילום: ג'ורג' בול

אזרחים ברצועת עזה סבלו מעלייה משמעותית במפלס העימותים בין הפלגים הפלסטינים השונים, סכסוכי חמולות ותקריות קשורות אחרות, אשר הסתיימו במותם של 14 בני אדם, ביניהם שני ילדים, ובפציעתם של 67, ביניהם שבעה ילדים. בנוסף, יותר מ-270 בני אדם עוכבו בידי כוחות הביטחון של ממשלת חמאס.

בגדה המערבית נמשכות הפשיטות על מוסדות קהילתיים וסגירתם. בגדה המערבית, פשטו כוחות צה"ל על מספר ארגונים הקשורים לאגודות צדקה איסלאמיות במחוז שכם וסגרו כמה מהם. הדבר גרם לשיבוש השירותים המוענקים ליותר מ-3,000 ילדים, רובם יתומים. ברצועת עזה, פשטו כוחות הביטחון של חמאס וסגרו יותר מ-184 ארגונים קהילתיים החשודים בהשתייכות לארגון פתח, אשר בחלקם התקיימו תוכניות בתמיכת האו"ם. הפשיטות וסגירת הארגונים פגעו באלפי מוטבים שזכו לסיוע מטעם המוסדות הקהילתיים.

ברצועת עזה, למרות המשך הפסקת האש, נהרג אזרח לא חמוש אחד בידי כוחות צה"ל. יחד עם זאת, על אף הירידה המשמעותית במספר הנפגעים, זכו תושבי עזה להקלה מוחשית מועטה בלבד בעקבות הפסקת האש. מספר הסחורות שנכנסו לרצועה נותר נמוך במידה רבה ביחס לצורכי האוכלוסייה בפועל והיקף היבוא היה נמוך בשיעור של 46% מזה של חודש מאי 2007 (חודש אחד לפני השתלטות חמאס, אשר בעקבותיה הוטל הסגר). ההגבלות על הייבוא, בשילוב עם האיסור הגורף על הייצוא הבילוי להמשך ההשבתה של כ-95% ממפעלי התעשייה המקומיים של עזה. 990 בני אדם בלבד חצו את מעבר רפיח (גבול עזה-מצרים), לעומת יותר מ-18,000 שחצו את המעבר בחודש מאי 2007. כמו כן, נכון לסוף החודש, שליש מהבקשות לקבלת אישור יציאה מהרצועה לשם קבלת טיפול רפואי, אשר הוגשו לרשויות ישראל, נדחו או מצויות עדיין בבדיקה.

בגדה המערבית לא נרשם שיפור באפשרויות התנועה והגישה של הפלסטינים ומספר המכשולים הפנימיים עלה ל-610. שני מחסומים מרכזיים, ואדי נאר/קונטיינר וג'בע, שודרגו והורחבו. חלה עלייה בשיעור של 190% במספר המחסומים המדלגים – מ-76 ל-221 בשבוע, בעיקר באזור חברון. תנועתם של רכבי או"ם הנושאים מצרכי סיוע הומניטרי נותרה מוגבלת במחסומי ירושלים. כ-80% מניסיונות UNRWA להעביר כלי רכב דרך מחסום המנהרות מבלי שיערך בהם חיפוש נכשלו וכלי הרכב נאלצו לנסוע בדרכים ארוכות יותר. הכרוכות בעלויות גבוהות יותר.

משבר המים בגדה המערבית, הנובע מהבצורת המתמשכת, העמיק עקב עליית הביקוש למים במהלך עונת הקיץ. כ-200 קהילות כפריות בגדה המערבית, המונות כ-200,000 נפש מתקשות להשיג מים בכמות שתענה על צורכיהן הביתיים ותאפשר להן להשקות את בעלי החיים.

לתשומת לבכם: החל מחודש זה שונה המבנה של המעקב ההומניטרי. טבלאות הנתונים של המשתנים השונים, על פי סקטורים, יפורסמו בנפרד בשבוע השלישי של כל חודש ויהיו זמינים באתר OCHA. הנכם מוזמנים להעביר את הצעותיכם והערותיכם ביחס לתכנים ולמבנה למר יחזקאל ליין lein@un.org

הגנה על אזרחים

עלייה חדה במספר הפצועים במהלך הפגנות מחאה כנגד הגדר וכתוצאה מאלמות בין הפלגים השונים ברצועת עזה

במהלך חודש יולי נהרגו שבעה פלסטינים, ביניהם ילד אחד, ונפצעו 223, ביניהם 44 ילדים. לפחות שניים מההרוגים ו-221 מהפצועים היו אזרחים לא חמושים. בנוסף, בגדה המערבית פצעו מתנחלים ישראלים תשעה פלסטינים. רק מקרה מוות אחד ושלושה מקרי פציעה התרחשו ברצועת עזה, שנתרה רגועה באופן יחסי. ברצועה לא נערכו פשיטות של צה"ל, בתוקף הפסקת האש שהחלה בתאריך 19 ביוני. במהלך חודש יולי, נהרגו במערב ירושלים שלושה אזרחים ישראלים ו-41 נפצעו (לא היו ביניהם ילדים) בשני אירועים נפרדים אשר במהלכם נהגו שני פלסטינים תושבי מזרח ירושלים דחפורים ופגעו בעוברי אורח ובכלי רכב שהיו ברחוב באותה עת. כמו כן, שוטר מג"ב שנורה בידי פלסטיני במזרח ירושלים, נפטר מאוחר יותר מפצעיו.

במהלך יולי, עלה מספר הפצועים הפלסטינים בשיעור של 24% בהשוואה לחודש יוני (223 לעומת 180), בעיקר כתוצאה מהמספר הגבוה של הפצועים במהלך הפגנות מחאה כנגד הגדר שהתקיימו בכפרים נעלין ובלעין. הפצועים בהפגנות אלה היוו 52% מכלל הפצועים הפלסטינים בחודש יולי. הפגנות אלו גם הסתיימו בפציעתם של 13 מפגינים ישראלים ואזרחי מדינות זרות. 20 פלסטינים נוספים נפצעו בידי כוחות צה"ל ומג"ב בנעלין, לאחר שהפרו את העוצר שהטיל צה"ל בכפר במשך 17 שעות שנועד למנוע מהאנשים להצטרף להפגנה. 11 בני אדם נוספים נפצעו לאחר שחיילי צה"ל פתחו באש לעבר קבוצה גדולה של פלסטינים שניסו להיכנס אל הכפר על מנת להשתתף בהלווייתו של ילד בן עשר שנורה בראשו ונהרג בידי כוחות מג"ב במהלך אחת ההפגנות. לפחות חמישה שוטרי מג"ב נפצעו מפגיעת אבנים שיידו המפגינים.

הפגנות המחאה המתקיימות כמעט מדי יום בנעלין החלו בחודש מאי 2008 בתגובה ובמחאה כנגד בניית קטע של הגדר על אדמות הכפר ולבידודם הצפוי מהכפר של 2,500 דונם של קרקע חקלאית. מרבית ההפגנות פוזרו בכוח, לאחר שכוחות צה"ל ומג"ב ירו גז מדמיע, כדורי מתכת מצופים גומי, רימוני הלם ולעתים תחמושת חיה לעבר המפגינים, במטרה למנוע מהם להגיע אל אתר הבנייה. חלק מהפצועים נפגעו כאשר כוחות צה"ל ומג"ב תקפו פיזית את פעילי המחאה. במהלך תקרית אחת ב-7 ביולי, אשר תועדה במצלמת וידאו, נפצע פלסטיני ברגלו מפגיעת כדור מתכת מצופה גומי שחייל צה"ל ירה לעברו מטווח קצר, בזמן שהיה כפות ומכוסה עיניים. לפי דיווחי התקשורת הישראלית, החייל היורה ומפקדו הועמדו לדין בשל "התנהגות בלתי הולמת", סעיף אישום קל יחסית שאינו מחייב מאסר בפועל ואינו גורר רישום פלילי.

לצד הירידה במניין הנפגעים כתוצאה מהסכסוך עם ישראל, חלה ברצועת עזה עלייה חדה במספר הנפגעים כתוצאה מאלימות בין הפלגים השונים, סכסוכי חמולות ותקריות שנסיבותיהן אינן ברורות, אשר הסתיימו במותם של 14 בני אדם, ביניהם שני ילדים, ובפציעתם של 67, ביניהם שבעה ילדים. מספר הפצועים הכולל שדווח במהלך יולי בנסיבות אלו הנו כפול מזה שדווח בחודש יוני. התקרית החמורה ביותר התרחשה בתאריך 25 ביולי בעיר עזה, כאשר ילדה בת ארבע וחמישה פעילי חמאס נהרגו ו-17 בני אדם נוספים, ביניהם שלושה ילדים ואישה אחת, נפצעו בפיצוץ שארע במסעדה על חוף הים. למרות שאף ארגון לא נטל אחריות לפיגוע, רשויות חמאס הטילו את האחריות על פעילי פתח.

סגירת מספר גדול של עמותות על ידי רשויות החמאס משבשת את הפעילות ההומניטרית בעזה

בתאריך 26 ביולי, ביום שלאחר הפיצוץ בעיר עזה, פשטו כוחות הביטחון של חמאס על משרדי ארגונים לא ממשלתיים החשודים בהשתייכות לארגון פתח. עד סוף החודש, נערכו פשיטות על 184 ארגונים, ביניהם 147 ארגונים לא ממשלתיים וקהילתיים ו-37 מועדוני ספורט, ומרביתם נסגרו. חלק קטן מהארגונים שנסגרו קיבלו מאוחר יותר אישור לפתוח מחדש את שעריהם. במהלך הפשיטות לא הוצגו צווים, לא נערך תיעוד של פרטי הציוד שהוחרמו ולא נחתמו מסמכי מסירה. במקביל לפשיטות נעצרו לפי ההערכות יותר מ-270 תושבים החשודים בהשתייכות לתנועת פתח.

פעולות אלו גרמו לשיבוש התוכניות שמקיימות סוכנויות האו"ם בשיתוף עם אירגונים אלה. לדוגמה, סגירתן של 151 אגודות ששימשו כקבלניות משנה של ארגון לא ממשלתי הפועל בשיתוף עם UNRWA להפעלת קייטנות הקיץ, אילצה את UNRWA להעביר כ-14,000 ילדים למרכזי פעילות מאולתרים. ארגונים אחרים הפועלים בשיתוף עם UNRWA בתחום של יצירת מקומות עבודה ובמסגרת פרויקטים לקידום נשים הושפעו גם הם. תשעה מבין 23 המרכזים שבחסות UNICEF, שבמסגרתם נערכו פעילויות פנאי ל-1,700 בני נוער, כולל פעילויות בתחומי אמנות, ספורט ותרבות, נסגרו בתוך יומיים. במחנה נוסיראת, נערכה פשיטה ונסגר אחד המרכזים לנשים הפועל בשיתוף עם הפרויקט להעצמת נשים של UNDP

(תוכנית הפיתוח של האו"ם). במהלך 10 החודשים האחרונים, שירת מרכז זה 11,000 נשים וילדים. בנוסף, מספר ארגונים לא-ממשלתיים בינלאומיים דיווחו על שיבוש התוכניות שהם מפעילים, לרבות פעילויות המיועדות לגני ילדים ולנשים, כתוצאה מהפשיטות. הקהילה ההומניטרית ממשיכה לאמוד את ההשפעה של סגירת הארגונים על הפרויקטים השונים שהיא מקיימת.

סיבוב נוסף של פשיטות צה"ל וצווי סגירה צבאיים כנגד מוסדות הפועלים בשכם

בין התאריכים 7 ו-9 ביולי, פשטו כוחות צה"ל על מספר מוסדות בנפת שכם, לרבות שמונה ארגונים הקשורים לאגודת הצדקה האיסלאמית, שלושה בתי ספר מוסלמיים פרטיים, 12 מסגדים, הבניין הראשי של עיריית שכם, משרדי ההקדש המוסלמי (הוואקף), בית הדין הדתי המוסלמי (השרעי), הבנק האיסלאמי וקניון שכם. כל המוסדות שבהם נערכו פשיטות שוכנים בעיר שכם, למעט ארבעה ארגוני צדקה הממוקמים במחנות הפליטים עסר ובלאטה ובכפרים קבלן ועקרבה.

במהלך רוב הפשיטות נגרמו נזקים לדלתות, רהיטים וציוד. צה"ל החרים חלק מרכושם של המוסדות, לרבות מחשבים ותיקי מסמכים, ציוד ההגברה המשמש את המסגדים ושמונה אוטובוסים שבעלות בתי ספר מוסלמיים פרטיים. במהלך רוב הפשיטות גם נאסרו עובדי המוסדות שלהם הוצאו צווי סגירה.

משרדי המנהלה של אגודת תדאמון, אחד מארגוני הצדקה הבולטים שהיוו יעד לפשיטה, נסגרו למשך שלוש שנים בכוח צבאי ושישה מעובדי האגודה נאסרו. עקב כך, הוקפא מתן הסיוע הכספי שהאגודה מעניקה ליותר מ-3,000 יתומים, תלמידים ממשפחות מעוטות יכולת וחולים. לעומת זאת, המרפאה שמנהלת אותה אגודה, אשר גם בה נערכה פשיטה במסגרת המבצע, ממשיכה לקיים פעילות סדירה.

צו סגירה צבאי למשך שנתיים, שיכנס לתוקף החל מתאריך 15 באוגוסט 2008, הוצא כנגד כל החנויות הפועלות במתחם קניון שכם. על פי הצו, ניתן יהיה לדון כל אדם שיפתח את העסק שהוא מפעיל במקום, לאחר מועד צו הסגירה, לתקופת מאסר של עד חמש שנים.

נמשכים הדיונים בין המשרד הפלסטיני לעניינים אזרחיים ובין רשויות ישראל בדבר ביטול צווי הסגירה לתקופה של שלוש שנים שהוציא צה"ל בחודש יוני כנגד אגודת הצדקה האיסלאמית והתאחדות הנוער האיסלאמי הפועלות בעיר חברון. למרות שצווי הסגירה חלים באופן עקרוני גם על בתי הספר וגני הילדים שבפיקוח שני הארגונים, לא שובשו פעילויות הקיץ לילדים המתקיימות במוסדות אלו. כ-5,800 ילדים צפויים ללמוד בבתי ספר וגני ילדים אלו במהלך שנת הלימודים 2008-2009. יש לציין שלאור הקיבולת המוגבלת של מוסדות החינוך של הרש"פ בחברון, ילדים אלו עלולים להישאר ללא גישה לשירותי חינוך אם יוחלט להוציא את צווי הסגירה אל הפועל. יישום צווי הסגירה יפגע גם בכ-3,500 יתומים הזוכים כיום לקבל ארוחות, ביגוד וסיוע כספי משתי האגודות הצדקה האמורות.

עלייה משמעותית במספר התקריות האלימות בהן היו מעורבים מתנחלים

במהלך חודש יולי דווח על 48 תקריות עם מתנחלים, אשר ב-41 מתוכן נפגעו פלסטינים ובשבע נפגעו מתנחלים ישראלים. זהו הנתון החודשי הגבוה ביותר של התקפות המכוונות כנגד פלסטינים ורכושם מצד מתנחלים מאז עונת המסיק של אוקטובר 2007, אשר במהלכה דווח על 43 תקיפות של פלסטינים בידי מתנחלים. במהלך החודש, נפגעו ונפצעו בידי מתנחלים תשעה פלסטינים ואזרח זר אחד. כמו כן, נרשמו תקריות של ירי רקטות מאולתרות ותחמושת מתוצרת ביתית לעבר הכפרים בורין ומדמה שבנפת שכם, הבערת קרקע חקלאית בשטח של יותר מ-260 דונמים ומניעת גישה של חקלאים לאדמתם. בנוסף, מתנחלים תושבי

חוות מעון תקפו (יידו אבנים וקיללו) ילדים שצעדו ברגל מהכפר טובא בדרכם להשתתף במחנה קיץ שהתקיים בכפר טוואני ופצעו אזרח זר שליווה את הילדים (נפת חברון).

נמשכת הריסת הבתים ועקירת התושבים במזרח ירושלים

למרות שמאז חודש אפריל 2008 הוקפא ביצוע הריסות המבנים באזור C של הגדה המערבית, הריסת בתיהם של פלסטינים תושבי מזרח ירושלים נמשכת ללא הפרעה. במהלך חודש יולי, תיעד משרד OCHA את הריסתם, בעילה היעדר אישורי בנייה, של שישה בנייני מגורים במזרח ירושלים, ארבעה בבית חנינה ושניים בכפר אל עיסאווייה, בידי עיריית ירושלים. חמישה מהמבנים היו מאוכלסים ואחד היה מצוי בשלבי בנייה. הריסות המבנים גרמו לעקירתם של 99 בני אדם, ביניהם 45 ילדים, ממקום מגוריהם.

בבית חנינה, נהרס בניין בן חמש קומות באמצעות חומר נפץ ודחפור. הפיצוץ גרם לעקירתן של שש משפחות פלסטיניות המונות יחדיו 60 נפשות, ביניהן 20 ילדים. לפני פיצוץ הבניין, פצעו שוטרי מג"ב, שהיו מלווים בכלבי משטרה מאולפים, שישה תושבים בעת שאילצו אותם לצאת מהמבנה ואף מנעו מהם לקחת עמם פריטי ריהוט. כמ כן גרמה התנהלות השוטרים נזק ל-20 כלי רכב שחנו בקרבת מקום. התושבים גם הגישו למשטרה תלונות בדבר גניבת כסף ותכשיטים מבתיהם. ההריסה בוצעה בעקבות ביטול אישור שניתן קודם לכן להרחבת בנייה שבוצעה תוך חריגה מתוכנית הבנייה המקורית המאושרת.

בנוסף, הוצא צו פינוי כנגד משפחת פליטים פלסטינים בת שבע נפשות משכונת שייח ג'ראח, המתגוררת בבניין מאז 1956. בג"צ דחה עתירה שהוגשה כנגד הצו ופסק שלמשפחה אין זכות להמשיך להתגורר במבנה. 27 משפחות נוספות מאותו אזור צפויות לקבל צווים דומים. נכון לסוף חודש יולי, לא פונתה אף אחת מהמשפחות מביתה.

ילדים ממשיכים לסבול מהעדר הגנה מספקת

במהלך אחת התקריות החמורות ביותר שהתרחשו בחודש יולי, מוחמד מוסא, ילד פלסטיני בן עשר, נורה בראשו ונהרג בידי כוחות מג"ב לאחר הפגנת מחאה כנגד הגדר שנערכה בכפר נעלין. במהלך החודש נפצעו 44 ילדים נוספים, כולם למעט אחד בגדה המערבית. רובם נפצעו במהלך הפגנות מחאה כנגד הגדר. עימותים פלסטיניים פנימיים שהתחוללו במהלך יולי הסתיימו במותם של שני ילדים ובפציעתם של שבעה, כולם ברצועת עזה. בין שני ההרוגים ילדה בת ארבע שנהרגה בתאריך 25 ביולי בפיצוץ שארע במסעדה על חוף הים של העיר עזה. כל האירועים האמורים לעיל מעלים את מספר ההרוגים בקרב ילדים מאז תחילת השנה ל-95 פלסטינים וארבעה ישראלים, ואת מספר הפצועים בקרב ילדים ל-386 פלסטינים ושמונה ישראלים.

נכון לסוף חודש יולי, 313 ילדים פלסטינים, ביניהם שש ילדות, הוחזקו במעצר במתקני שב"ס. כמעט 90% מתוכם היו בגילאי 16 ו-17 ו-10% הנתרים היו בני 12-15. כמו כן, 11 ילדים נוספים הוחזקו במרכזי מעצר וחקירה שונים של צה"ל. 13 מבין הילדים העצורים מוחזקים במעצר מנהלי – ללא כתב אישום או משפט.

בנוסף, במהלך החודש נעקרו מבתיהם לפחות 45 ילדים כתוצאה מהריסת ששה מבנים בידי עיריית ירושלים בגין היעדר אישורי בנייה, וגרמו לעקירתם של 45 ילדים. בנוסף, הפשיטות וסגירתם של מספר ארגוני צדקה הפועלים בנפת שכם גרמו לשיבוש מתן הסיוע ל-3,000 יתומים ותלמידי בית ספר ממשפחות מעוטות יכולת.

גישה ותנועה

היקף הסחורות שהוכנסו לרצועת עזה רחוק מלספק את הצרכים

במהלך חודש יולי, זכו תושבי עזה להקלה חומרית מוחשית מועטה בלבד בעקבות הסכם הפסקת האש שנחתם ב-19 ביוני. כמות הסחורות שרשויות ישראל אפשרו להכניס לרצועה נותרה קטנה באופן משמעותי ביחס לצורכי האוכלוסייה בפועל. היקף הסחורות המיובאות נותר מוגבל למספר פריטים חיוניים של סיוע הומניטרי והנו רחוק מלספק מענה לצורכי השוק. רמת הייבוא במהלך החודש הייתה 37% בלבד מזו של חודש דצמבר 2005 (חודש אחד לפני הבחירות למועצה המחוקקת הפלסטינית) ו-46% ביחס לחודש מאי 2007 (חודש אחד לפני השתלטות חמאס, אשר בעקבותיה הוטל הסגר). מתוך כלל הסחורות שיובאו במהלך החודש, 42% היו מטעני חצץ ו-33% היו מצרכי מזון. מאיגוד אנשי העסקים הפלסטינים נמסר כי 1,970 מכולות עם סחורה שאמורות להגיע אל עזה עדיין מעוכבות בישראל ובגדה המערבית מאז עליית חמאס לשלטון. האיסור הגורף על הייבוא נמשך. עקב המחסור המתמשך בחומרי גלם ובהזדמנויות לייצוא, מושבתים כ-95% ממפעלי התעשייה המקומיים של עזה ורוב עובדיהם מובטלים.

נמשכות ההגבלות על כניסת חומרי גלם החיוניים לפיתוח תשתיות המגורים, המים והביוב. במהלך יולי, הותרה כניסתן לרצועה של 5,448 טונות של מלט (פחות מ-10% מהצריכה החודשית המשוערת), לעומת 57,291 טונות שהתקבלו בחודש דצמבר 2005 ו-39,203 שהתקבלו במאי 2007. למרות שהועברה לרצועה כמות גדולה יחסית של חצץ, לא ניתן יהיה להשתמש בחלק הארי אם לא תותר כניסת כמות מתאימה של מוצרים משלימים חיוניים כגון מלט, ברזל לבניה ומוצרים אחרים. אם ניתן היה להכניס לרצועה חומרי בניין בכמויות הדרושות, היה באפשרות UNRWA לבנות או לתקן מחסות עבור 38,000 בני אדם החיים בתנאים בלתי ראויים. כמו כן, ניתן היה להתחיל או להשלים מיזמי בנייה חיוניים בהיקף של 213 מיליון דולר, הכוללים הקמת מחלקות חדשות בבתי חולים, חדרי כיתות בבתי ספר ותיקון כבישים, עבודות המצויות בהקפאה מאז חודש יוני 2007. עקב המחסור המתמשך בחומרי גלם, נמשכת ההזנחה של חממות חקלאיות בשטח של 3,000 דונמים.

נמשכות ההגבלות על ייבוא מוצרי הדלק. במהלך החודש, יובאו אל הרצועה 18% מצריכת הבנזין (לכלי רכב) החודשית המשוערת בלבד וכן 51% מצריכת הסולר, 55% מצריכת גז הבישול ו-77% מצריכת הסולר לתעשייה. הרשויות המשיכו לנווט את חלוקת הדלקים באמצעות שיטה של קיצוב וחלוקת תלושי דלק, שהונהגה בחודש אפריל 2008. שיטת הקיצוב מגבילה למינימום את כמות הדלק המסופקת למשפחות המתגוררת בעזה, ומעניקה עדיפות לתעשייה ולשירותים הציבוריים, לרבות בתי החולים. 20-30 תחנות דלק בלבד, מתוך 230, ממשיכות לפעול במתכונת לא סדירה, בכל פעם שמגיעה אספקת דלק מישראל. בשל מחסור בדלק ממשיכות להצטבר ברחובות הרצועה מדי יום כ-600 טונות של אשפה והדבר מסכן את בריאות הציבור. חקלאי הרצועה אינם יכולים להבטיח לעצמם דלק בכמות שתאפשר להם לתדלק את הגנרטורים של המשאבות המפעילות 70% מבארות המים החקלאיות, המשמשות להשקיית הגידולים. עקב כך, הצטמצם היקף התוצרת החקלאית, בייחוד הירקות, והמחירים האמירו. (לניתוח נוסף של השפעת המחסור בדלק, ראו את הסעיפים בריאות ומים ותברואה).

מאז תחילת חודש יולי, גדלה התפוקה היומית של תחנת הכוח של עזה מ-55 ל-65 מגה-וואט. למרות השיפור, התפוקה עדיין נמוכה ביחס לפוטנציאל המרבי העומד על 80 מגה-וואט, אליו לא ניתן להגיע עקב ההגבלה על ייבוא הסולר התעשייתי. עקב לכך, נמשכו גם במהלך חודש יולי הפסקות חשמל במשך ארבע עד חמש שעות לפחות מדי יום. המחסור אילץ את בתי החולים, משאבות המים, מפעלי הטיפול במי שופכין ומתקנים אחרים להסתמך על מחוללי חירום המופעלים בסולר, שגם בו ניכר המחסור. אספקת החשמל הבלתי סדירה

שיבשה את מתן שירותי הבריאות בעזה ואילצה את בתי החולים לדחות ניתוחים שאינם מצילי חיים.

תנועת בני אדם אל ומתוך רצועת עזה כמעט בלתי אפשרית

במהלך תקופת הדיווח, נפתח מעבר רפיח במתכונת חלקית במשך ארבע ימים בלבד ועברו דרכו 989 פלסטינים (431 יצאו מעזה ו-558 נכנסו), לעומת 34,458 פלסטינים שחצו את המעבר בחודש דצמבר 2005 ו-18,535 במאי 2007. המעבר סגור באופן רשמי מאז אמצע יוני 2007, ומאז הוא נפתח במתכונת חלקית במשך 23 ימים בלבד עבור מספר מוגבל של מקרים רפואיים והומניטריים.

כ-600 סטודנטים תושבי עזה ממתנינים לקבלת היתרי יציאה שיאפשרו להם לממש מלגות לימודים ומקומות השמורים להם באוניברסיטאות בחו"ל, בייחוד בארה"ב ובאירופה. רובם בוגרי תואר ראשון שכבר נרשמו למוסדות אקדמיים בחו"ל, המנסים להשלים את לימודיהם. רבים מהם עלולים לאבד את מלגותיהם ותמיכה כלכלית אחרת אם לא יעלה בידם לממש את המקום השמור להם עבור השנה האקדמית הקרובה.

כ-651 חולים שהופנו לקבלת טיפול רפואי בבתי חולים שמחוץ לרצועת עזה (בעיקר בגדה המערבית, בישראל וברדן) וכ-20 סוחרים ואנשי עסקים בכירים (בעלי תעודת איש עסקים) שלהם הוענקו אישורים מטעם רשויות ישראל, הורשו לצאת את הרצועה דרך מעבר ארז. מתוך 976 החולים שפנו לקבלת אישור מעבר במהלך חודש יולי, נדחו בקשותיהם של 24 (2.5%), נענו בקשותיהם של כשני שלישים (652) ונכון לסוף חודש יולי, יתר החולים (300) עדיין המתנינו לקבלת תשובה. מאז תחילת שנת 2008, אושרו 58% בלבד מהבקשות לקבלת אישור יציאה שהגישו חולים, לעומת 90% במוצע במהלך 2007 ו-2006.

לפי הדיווחים, התבקשו חלק מהחולים ע"י רשויות ישראל לעבור "ראיון" של שירות הביטחון הכללי (שב"כ) כתנאי לטיפול בבקשותיהם. בדוח שהתפרסם לאחרונה, טען הארגון הלא ממשלתי "רופאים לזכויות אדם" כי השב"כ משתמש בהליך זה במטרה לאתר משתפי פעולה פוטנציאליים ומתנה את קבלת אישור היציאה מעזה בהסכמה לשתף פעולה. לפי דוח זה, מאז יולי 2007 גבה ארגון "רופאים לזכויות אדם" 32 עדויות מחולים תושבי עזה שהאישור לצאת מהרצועה נמנע מהם לאחר שסירבו לשתף פעולה עם השב"כ.

התדרדרות במצב חופש התנועה והגישה בחלק מאזורי הגדה המערבית

במהלך חודש יולי, הוגבל עוד יותר חופש התנועה של הפלסטינים בחלק מאזורי הגדה המערבית, בייחוד במחוז חברון. מספר המחסומים שהפעיל צה"ל עלה ל-610, לעומת 602 במהלך חודש יוני.

המצב בחברון הורע כתוצאה מהעובדה שהמחסומים החלקיים (המאוישים מדי פעם בלבד) המוצבים בשני צמתים מרכזיים במחוז, אל פוואר וגשר חלחול, אוישו בחיילי צה"ל במהלך החודש כולו, והדבר הביא להאטה משמעותית של תנועת כלי הרכב. צומת אל פוואר היא נקודת הגישה היחידה אל העיר חברון עבור כ-150,000 בני אדם המתגוררים ב-50 קהילות. גשר חלחול הוא הצומת המרכזי המוביל מהעיר חברון לבית לחם והוא משמש גם את תושביהן של 25 קהילות השוכנות מצפון לעיר חברון על מנת להגיע למקומות עבודתם ולמרכזי שירותים הממוקמים בתחומי העיר. בנוסף, שלושה מכשולים פיזיים לאורך כביש 60, אשר הוסרו בידי צה"ל במהלך חודש יוני (ואדי אל-שג'נה, בית ספר בילי ואבו אל עורקן), הוצבו מחדש במהלך יולי. יתירה מכך, צומת "אל פחס" (צומת "הכבשים") שבכניסה לאזור התעשייה שבאזור H2 של העיר חברון, אשר נפתח לתנועת פלסטינים בחודש אפריל 2008, נחסם ע"י צה"ל למשך מספר שעות במהלך ארבעה ימים בחודש יולי.

תוך גרימת שיבושים קשים לתנועה המסחרית מאיזור התעשייה שב-H2 לציר התנועה הראשי, כביש 60).

בנוסף להגבלות אלו, חלה עלייה בשיעור של 190%, בהשוואה לחודש יוני, במספר המחסומים המדלגים (מחסומי פתע) שהציב צה"ל ברחבי המחוז (מ-76 ל-221). מחסומים אלו גרמו לשיבוש מתן השירותים במספר אזורים, לרבות אספקת מיכלי מים לקהילות המנותקות מרשת המים, משום שנהגי משאיות לא רשומות העדיפו להימנע מהסיכון להיתפס באחד ממחסומים אלו, אשר עלול להוביל להחרמת כל הרכב או לקנס כספי. בנוסף, דווח על מספר תקריות של טיפול לא הולם או השפלות במחסומים המדלגים.

במרכז הגדה המערבית, החלו רשויות ישראל בתהליך של "שדרוג" מספר מחסומים מאוישים, ביניהם מחסום ואדי נאר ("קונטיינר"). מחסום זה ממוקם ממזרח לירושלים, על הכביש היחיד שמקשר בין חלקה הדרומי והצפוני של הגדה המערבית. במסגרת העבודות, תוקם במחסום ואדי נאר תשתית קבועה שתכלול מסלול להולכי רגל ושלושה מסלולים לכלי רכב. תשתית חדשה נוספה גם למחסום ג'בע, השולט בגישה אל העיר רמאללה מכיוון דרום. במהלך חודש יולי, דווח כי כלי רכב הנכנסים לרמאללה מעוכבים במשך שעה במחסום זה באופן קבוע, כתוצאה מעבודות הבנייה.

במהלך יולי, השלים צה"ל את בנייתה של מנהרת "מרקם חיים" מתחת לכביש 443, המקשרת את הכפר אל-טירה לבית עור אל-פוקא ולרמאללה. מאז שנת 2002, אסר צה"ל על הפלסטינים לנסוע בכביש 443 ותושבי אל-טירה יכלו לצאת מכפרם במספר מוגבל של מוניות בעלות אישור מיוחד לנסוע על כביש מהיר זה. לאחר פתיחת המנהרה, לא חודשו אישורים מיוחדים אלו לתנועה בכביש 443.

ארבע שנים לאחר מתן חוות הדעת המייעצת של בית הדין הבינלאומי לצדק – בניית הגדר נמשכת

בתאריך 9 ביולי 2004, פרסם בית הדין הבינלאומי לצדק (ICJ) חוות דעת מייעצת בדבר ההשלכות החוקיות של בניית גדר בשטח הפלסטיני הכבוש. בחוות הדעת נאמר כי מקטעי הגדר העוברים בתחומי הגדה המערבית, לרבות מזרח ירושלים, ומשטר האישורים והשערים הכרוך בהם, מהווים הפרה של ההתחייבויות שישראל נטלה על עצמה במסגרת החוק הבינלאומי. אי לכך, קרא ICJ לישראל להפסיק את הבנייה, לפרק את המקטעים שכבר הושלמו ולבטל את משטר האישורים והשערים. נכון לסוף חודש יולי 2008, ארבע שנים לאחר מכן, בניית הגדר נמשכת ומשטר האישורים והשערים מתהדק בהדרגה ומורחב לאזורים נוספים.

נכון להיום, הושלמו כ-57% מהתוואי הסופי של הגדר ו-9% נוספים מצויים בשלבי בנייה. רוב התוואי, כ-87%, עובר בתחומי הגדה המערבית, במקום לאורך הקו הירוק. עם סיום בנייתה, הגדר תבודד 9.8% משטחי הגדה המערבית ותותיר כ-35,000 פלסטינים לכודים בין הגדר לבין הקו הירוק, בנוסף לחלק הארי של 250,000 תושבי מזרח ירושלים. 151,000 פלסטינים נוספים יוקפו משלושה או ארבעה עברים ע"י הגדר.

בצפון הגדה המערבית, כ-10,000 פלסטינים מתגוררים כיום במובלעות השוכנות בין הגדר לבין הקו הירוק, אשר הוכרזו שטח צבאי סגור. רובם זקוקים לאישור "תושב קבע" מטעם צה"ל על מנת שיוכלו להמשיך להתגורר בבתיהם. ילדים, חולים ועובדים נאלצים לעבור דרך שערים על מנת להגיע לבתי הספר, למרפאות ולמקומות העבודה ולקיים קשרים משפחתיים וחברתיים.

מספר רב בהרבה של פלסטינים המתגוררים ממזרח לגדר בודדו משטחים חקלאיים, שטחי מרעה ומקורות מים הממוקמים בצדה המערבי. בצפון הגדה המערבית, תושבים פלסטינים

אלו זקוקים לאישור "מבקר" על מנת לחצות את הגדר ולהגיע אל אדמותיהם ובארותיהם הממוקמות בשטח הסגור, בעוד שבאזורים המרכזיים דרוש "תיאום מראש" עם רשויות ישראל. לפי סקר שנערך ע"י UNOCHA ו-UNRWA, פחות מ-20% מהתושבים שנהגו לעבוד את אדמתם באזורים אלו לפני השלמת הגדר זוכים כיום לקבל אישור. גם לאחר שניתן אישור, הוא אינו מוענק תמיד לאדם המתאים ביותר. יתירה מכך, השערים ממוקמים במרחקים לא סדירים ונפתחים לפרקי זמן מוגבלים, והדבר מקצר במידה רבה את משך הזמן העומד לרשות החקלאים הפלסטינים לעיבוד האדמה ומשפיע לרעה על פרנסתם של תושבי האזורים הכפריים.

ממשלת ישראל טענה במספר הזדמנויות כי מטרת הגדר הנה למנוע פיגועים נגד אזרחים ישראלים וכי תוואי הגדר מוכתב אך ורק ע"י שיקולים ביטחוניים. אולם, לפי דיווחים שהתפרסמו לאחרונה בתקשורת הישראלית, אמר הרמטכ"ל גבי אשכנזי כי "הגדר היא עניין מדיני והדרג המדיני הוא שצריך לקבוע היכן היא תעבור"ⁱⁱⁱ.

הגבלת תנועתם של עובדי האו"ם במחסומי הגדה המערבית

אנשי מערכת הביטחון הישראלית ממשיכים לדרוש לערוך חיפושים ברכבי או"ם (בייחוד אוטובוסים) המגיעים מדרום הגדה המערבית בדרכם למזרח ירושלים. הדבר גורם לעיכובים ומאלץ את עובדי הארגון לנהל משא ומתן ממושך. לדוגמה, במהלך שלושה שבועות הראשונים של חודש יולי, נכשלו כ-80% מניסיונות UNRWA להימנע מחיפוש בכלי הרכב של הסוכנות במחסום המנהרות והאוטובוסים נאלצו לשנות את נתיב הנסיעה המתוכנן. אנשי האו"ם נתקלו בבעיות דומות בעת שניסו להיכנס לקהילות פלסטיניות בצפון הגדה המערבית, השוכנות באזורים צבאיים סגורים שבין הגדר והקו הירוק^{iv}.

יותר ויותר עובדי או"ם מקומיים הנכנסים למזרח ירושלים מכיוון דרום דרך מחסום גילה ומכיוון צפון דרך מחסום ג'לאמה, התבקשו להשאיר במחסום את רכבם ולהמשיך ברגל. הפרדת עובדי הארגון מרכביהם מציבה חשש בטחוני עבור האו"ם ובנוסף לכך, הדבר עשוי להשפיע על יכולתם של העובדים לבצע את משימותיהם מכיוון שהליך הבידוק של הולכי הרגל נמשך בדרך כלל זמן רב.

רשויות ישראל הודיעו לאו"ם שבקרוב יאכף בקפידה נוהל חדש בנוגע לרכבי אספקה של הארגון, אשר יביא לצמצום מספר המחסומים שדרכם יותר למשאיות של האו"ם לעבור אל הגדה המערבית, מ-12 לשישה^v (האו"ם קיבל הודעה ראשונה בדבר נוהל זה בשנה שעברה, אולם יישומו התעכב עד עכשיו). בנוסף לעיכובים ולהגדלת עלויות הדלק שבהן ייאלצו סוכנויות האו"ם לשאת, במחסומים אלו מופעל נוהל "גב אל גב", הכולל את העברת המטען ממשאית אחת לאחת, אשר חל על כל כלי הרכב הנושאים סחורות והמבקשים לעבור דרכם. כלי רכב של האו"ם הנושאים מצרכי סיוע הומניטרי אינם אמורים להיות כפופים לנוהל "גב אל גב", הכרוך בעלויות גבוהות ואורך זמן רב, ואין להטיל עליהם הגבלות (כגון הגבלת גודלם של משלוחי האו"ם) או אגרות נוספות. קיים חשש נוסף כי מעברים אלו אינם גדולים דיים בכדי לטפל בעומס התנועה הצפוי.

הנהלים האמורים לעיל פוגעים ביכולתם של ארגוני סיוע הומניטרי לספק סיוע ושירותים אפקטיביים לאלו הזקוקים להם, ומהווים הפרה של הזכויות והחסינויות של ארגון האו"ם. בעוד שהאו"ם - בכל רמות הארגון - חזר והביע את חששותיו בפני מגוון רחב של גורמים ישראלים, המצב נמשך.

מים ותברואה

נמשך משבר המים בגדה המערבית: קהילות המסתמכות על מיכלי מים הן הנפגעות העיקריות

משבר המים השורר בגדה המערבית העמיק במהלך חודש יולי בעקבות שילוב של הבצורת (במהלך החורף האחרון ירדו 55% בלבד מכמות הגשמים השנתית הממוצעת) ועליית הביקוש למים במהלך עונת הקיץ. הבצורת, שהביאה למיצוי מוקדם של מקורות המים המסורתיים (מאגרי מים ומעיינות), גרמה לכך שכ-200 קהילות כפריות בגדה המערבית, המונות לפי ההערכות יותר מ-200,000 נפש, מתקשות להשיג מים בכמות שתספק צורכייהם הבסיסיים.

רבות מהקהילות המנותקות סובלות ממחסור ב"נקודות מילוי" בסביבתן הקרובה והגישה לנקודות המילוי הקיימות עמוסה במאות מכשולים פיזיים (תלוליות עפר, בלוקי בטון, מחסומים), המאלצים את נהגי מיכליות המים לנסוע בדרכים עוקפות וארוכות ולהעלות את מחירי מיכלי המים. קשיי הגישה היו חמורים במיוחד במחוז חברון שבו, בנוסף ל-226 מכשולים פיזיים, נצפתה במהלך חודש יולי עלייה דרמטית במספר המחסומים "המדלגים".

כמה מהקהילות שנפגעו במידה הרבה ביותר מהמצב מוציאות 30%-40 מהכנסתן על מיכלי מים, במטרה לענות על הצרכים הביתיים ועל צרכי חיות המשק. אחוז זה חורג באופן משמעותי מתקן בינלאומי מקובל של הוצאות בגין צריכת מים (3%-5 מההכנסה החודשית). עקב גובה העלויות כ-10% מקהילות הגדה המערבית צורכות פחות מעשרה ליטרים לאדם ביום. כמות זו נמוכה בהרבה מהנחיות WHO, לפיהן 50-100 ליטרים לאדם ביום הנם חיוניים להבטחת בריאות טובה והיגיינה בטוחה.

המחסור בגישה למים נקיים, עקב קשיים כלכליים ומכשולים פיזיים, מאלץ יותר ויותר משפחות מעוטות יכולת לצרוך מים ממקורות לא בטוחים, כגון בארות חקלאיות, ומעלה חששות כבדים לגבי איכות המים והשפעתה הפוטנציאלית על בריאות הציבור. משבר המים הנוכחי מעלה גם את רמות חוסר הביטחון התזונתי בקרב הקהילות הכפריות, בייחוד רועי הצאן, ומחריף את הסיכון לעקירת התושבים ממקום מגוריהם.

בימים אלו ננקט מאמץ משולב מטעם ארגוני סיוע הומניטרי בינלאומיים וסוכנויות האו"ם בתגובה למשבר המים הנוכחי שנגרם עקב הבצורת. מרבית הסיוע הוענק לקהילות השוכנות בבקעת הירדן ובדרום חברון. כמו כן מיושמים בימים אלו פרויקטים של חלוקת מספוא ואספקת מים לשימוש ביתי ולהשקיית בע"ח. בנוסף, בוצעה הערכת צרכים של קהילות דרום הגדה המערבית שנפגעו באורח החמור ביותר. מגזר המים והתברואה ביקש כ-4 מיליון דולר למימון מיזמי חירום הקשורים לחלוקת מים במיכליות ולהגדלת קיבולת אחסון המים של משקי הבית באמצעות חפירת בארות ואספקת מיכלי מים. בנוסף, יש לשפר ולפתוח את נקודות המילוי ולשקם את רשת המים, המעיינות, מיכלי המים הקהילתיים וכיו"ב. הוענק מימון ל-25% בלבד מהסכום המבוקש.

מי השופכין של עזה ממשיכים לזהם את הים התיכון

במהלך חודש יולי, הוקצו לרשות המים של יישובי חוף עזה (CMWU) כ-50,000 ליטרים של סולר, המהווים כ-40% מהצריכה החודשית. המחסור בדלק ובחלקי חילוף, הדרושים לשדרוג שלושת מפעלי הטיפול במי שפכים של עזה, אינו מאפשר למפעלי הטיפול לפעול במלוא הקיבולת. הדבר מאלץ את CMWU להמשיך להזרים 84,000 ממ"ק של מי שופכין לא מועבדים ומעובדים חלקית אל הים התיכון מדי יום. חידוש עבודות השדרוג של מפעלי הטיפול, המתבצעות במימון בנק הפיתוח הגרמני ואשר הוקפאו בחודש יוני 2007 עקב המחסור בחומרי בניין, יביא להפחתת כמות מי הביוב המוזרמים אל הים.

במהלך יוני, בוצעו בדיקות מיקרוביולוגיות של דגימות מי ים שנאספו ב-30 אזורים שונים של רצועת עזה. בבדיקות התגלו חיידקי צואת אדם^{vi}, חיידקי צואת בע"ח^{vii} וחיידקי פסאודומונס אאורוגינוזה (*Pseudomonas Aeruginosa*). תוצאות הבדיקות ובחינה שערכה הועדה הטכנית העלו כי 11 אזורים נגועים בזיהום.

אכילת בע"ח ימיים הנגועים בזיהום היא המקור לחשש הבריאותי העיקרי בהקשר של זיהום מי הים. ארגון הבריאות העולמי (WHO) ייעץ לאוכלוסיה להימנע מצריכת דגים, סרטנים ורכיכות (כגון שבלולים וצדפות) נאים, שהנם רגישים במידה רבה למזהמים מיקרוביולוגיים. קיים גם סיכון למחלות או זיהומים כתוצאה משחייה במי ים מזהמים. WHO מייעץ להימנע משחייה באזורים הנגועים. שלטי אזהרה כבר הוצבו בחופים הרלוונטיים.

בריאות

פריטי ציוד רפואי מתכלה הושמדו בשריפה שפרצה במחסן מרכזי ברמאללה

בתאריך 20 ביולי, פרצה שריפה במחסן הציוד הרפואי המתכלה המרכזי של משרד הבריאות הפלסטיני (MoH) בעיר רמאללה והוא נהרס כליל. ממשרד הבריאות הפלסטיני נמסר כי בדליקה אבדו פריטים בשווי של כ-3 מיליון ₪. לפי דיווחי MoH, המלאי של בתי המרקחת המחוזיים ושל בתי החולים מספיק על מנת לתת מענה לצרכים המידיים, אולם הם הקדימו משלוחים של ציוד מתכלה נוסף, אשר נקנה במסגרת סבב הרכישות האחרון. MoH גם פנה לארגון הסיוע Care International בבקשה להשלים את המחסור בפריטי ציוד מסוימים. חקירות בנוגע למקור השריפה והערכות נוספות של הנזקים והשלכותיהם נמשכות.

השפעת המחסור בדלק על מתן שירותי הבריאות נותרה ללא שינוי

המחסור בדלק ממשיך לשבש את פעילות מגזר שירותי הבריאות של רצועת עזה. הפסקות חשמל תקופתיות הנובעות מהגבלות על אספקת הדלק, הדרוש גם להפעלת מחוללי הגיבוי וכלי הרכב, גורמות לשיבוש מתן השירותים במרפאות ובבתי החולים^{viii}. מתוך 56 המרפאות שמפעיל MoH בחמישה מחוזות, מצויים מחוללי חירום ב-26 בלבד. שלושה גנרטורים יצאו מכלל שימוש עקב המחסור בחלקי חילוף ושמונה אינם מתודלקים במשך רוב הזמן. יתר הגנרטורים פועלים אך מתודלקים בפחות משליש מהקיבולת. בנוסף, דווח כי לפחות שמונה מתוך 44 האמבולנסים של MoH יצאו מכלל שימוש במהלך התקופה שבין חודש יוני ואמצע יולי, לעומת עשרה במהלך החודשים אפריל ומאי. בכל חמשת המחוזות התרחשו הפסקות חשמל במשך חמש שעות במוצאע מדי יום, אשר במהלך הושבתו שירותים כגון צילומי רנטגן, בדיקות מעבדה מסוימות וטיפולי שיניים. מכבסות ומטבחי בתי החולים הושפעו גם הם מהמחסור וחדלו מפעילות במועדים שונים. המחסור בחלקי חילוף וציוד שיצא מכלל שימוש גרמו לשיבושים במתן שירותים נוספים בבתי החולים, כגון סריקות סי.טי., מדידת גזים בדם, טיפולי לייזר דרמטולוגיים ומכשירי ניטור לב בבית החולים האירופי של עזה (GEH), מכשירי ונטילציה ואינקובטורים בבית החולים "דורה" ובבית החולים לילדים, המכבסות בבתי החולים "נאסר", "תל סולטן" ו-"אקסה", והמעלית בבית החולים "תל סולטן".

זמינות תרופות ופריטי ציוד רפואי ברצועת עזה

לא חל כל שינוי מוחשי ברמת הזמינות של תרופות בבתי המרקחת המרכזיים ברצועת עזה. נכון לסוף חודש יולי, מספר פריטי התרופות המצויים במלאי חסר^{ix} ירד ל-45 מתוך 416 הפריטים הנכללים ברשימת התרופות החיוניות, לעומת 49 פריטים בחודש יוני, בנוסף ל-50 פריטי תרופות אחרים המצויים במלאי שיספיק למשך פחות משלושה חודשים. לעומת זאת, מספר פריטי הציוד הרפואי המצויים במלאי עלה ל-102 במהלך יולי, לעומת 91 בחודש יוני. רשימת הציוד הרפואי החיוני מכילה 596 פריטים. כמו כן, מספר פריטי הציוד הרפואי

המצויים במלאי שיספיק למשך פחות משלושה חודשים עלה בסוף חודש יולי ל-157, לעומת 130 פריטים בחודש יוני.

ביטחון תזונתי

זמינותם ומחיריהם של מוצרי הבסיס

עקב שילוב של עליית מחירים גלובלית והגבלות על תנועת אנשים וסחורות ברחבי השטח הפלסטיני הכבוש, הגורמות לעליית מחירי השינוע, נרשמה עלייה משמעותית במחירי המזון במהלך המחצית הראשונה של שנת 2008: 15% ברצועת עזה ו-9% בגדה המערבית. העלייה העקבית במחיריהם של מוצרי המזון מחריפה את קשייהם הכלכליים של משקי הבית העניים ועקב כך, היא מאיימת על יכולתם לעמוד במחיר של תזונה מספקת ובריאה. דווח כי השוק של רצועת עזה המשיך לתפקד למרות הקשיים הכלכליים. סוחרים וקמעונאים דיווחו על ירידה בהיקף המכירות, בייחוד במהלך חציו השני של חודש יולי, מכיוון שהקונים מיצו בשלב זה את משכורתם.

במהלך חודש יולי, היו כל מצרכי המזון הבסיסיים זמינים בשווקי השטח הפלסטיני הכבוש. למרות שבמהלך החודש חלה ירידה במחיר קמח החיטה, בהשוואה לחודש יוני (מ-127 ל-122 ש"ח ל-50 ק"ג), מאז תחילת 2008 רשם מחיר זה עלייה משמעותית, בשיעור של 18% ברצועת עזה ו-12% בגדה המערבית. במהלך יולי גם חלה עלייה במחירי האורז והחלב, בשיעור של 7.5% ו-6%, בהתאמה, ברצועת עזה, ובשיעור של 8.3% ו-3.4% בגדה המערבית. קיים מחסור באבקת חלב (מסוג "נידו") בחלק משווקי הגדה המערבית ורצועת עזה.

בחודש יולי הסתיימה עונת הסרדינים ברצועת עזה. במהלך העונה התמודדו הדייגים עם שתי מגבלות עיקריות: הגבלת הדיג הנמשכת מזה זמן רב והמשך ההזרמה של מי שופכין אל הים. למרות שדיג הסרדינים מתבצע במרחק של 12 מיילים ימיים (כ-22 ק"מ) ויותר מהחוף, נאסר על הדייגים להתרחק מהחוף למרחק העולה על שישה מיילים ימיים. הגבלה זו אילצה אותם לדוג סרדינים צעירים, והדבר הסב נזק משמעותי למחזור החיים הימי. יתירה מכך, הזרמתם המתמשכת של מי שופכין לא מעובדים ומעובדים חלקית אל הים מאיימת להפוך את הדגים לבלתי ראויים למאכל ומסכנת את האפשרות לספק לתושבי עזה מקור חלופי וזול של חלבון מן החי, בייחוד לנוכח מחירי הבשר הגבוהים.

מימון

בחודש יולי 2008 החלה הביקורת החצי-שנתית (MYR) של הליך הפנייה המשולב (CAP) לשנת 2008. תהליך MYR הסתיים בהפחתה של 14 מיליון דולר מהסכום הכולל של בקשת המימון, ביחס לבקשה המקורית, מ-462 ל-448 מיליון דולר. ההפחתה המשמעותית ביותר נובעת משיקום כלכלי ומתחומי המים והתברואה, אשר צמצמו את צורכיהם הכספיים ב-44 מיליון דולר. לעומת זאת, בתחום המזון בוצע תיקון כלפי מעלה, מ-158 ל-198 מיליון דולר, בעיקר כתוצאה מהעלייה הגלובלית במחירי המזון, שתרמה להידרדרות רמת הביטחון התזונתי בשטח הפלסטיני הכבוש. CAP המתוקן זוכה כיום למימון בשיעור של 50%.

הערות

ⁱ עיתון הארץ, 8 באוגוסט 2008.

ⁱⁱ רופאים לזכויות אדם, רפואה על תנאי: סחיטת חולים פלסטינים בידי השב"כ בתחקורים במעבר ארז, אוגוסט 2008, מוצג בכתובת: <http://www.phr.org.il/phr/>.

ⁱⁱⁱ עיתון הארץ, 28 ביולי 2008.

^{iv} במאמץ לתגבר את מערכת המעקב אחר הגבלות גישה המשפיעות על מרפאות ניידות וצוותים רפואיים המעניקים שירותים באזור קו התפר, בייחוד פרמדיקים המגישים טיפול בעתות חירום (שאינם עובדי ארגון הסהר האדום הפלסטיני), פיתח WHO, בשיתוף עם UNRWA, OCHA וארגונים לא ממשלתיים וקהילתיים אחרים, טופס דיווח שימולא בידי אנשי הצוות הרפואי הרלוונטיים. הליך הדיווח משלים את "דוח המעקב אחר אירועי גישה" המשמש את OCHA.

^v ארגון האו"ם לא יעשה שימוש במעבר ביסאן מכיוון שהוא ממוקם בחלקה הצפוני המרוחק של הגדה המערבית. מעבר מזמוריה טרם נבנה. לכן, במושגים מעשיים, קיימים ארבעה מעברים שמישים, ולא שישה.

^{vi} קוליפורם צואתי.

^{vii} סטרפטוקוקוס צואתי.

^{viii} מחוללי החירום של MoH תודלקו בכשליש מהקיבולת המלאה.

^{ix} פריטים במלאי חסר פירושם מלאי שיספיק למשך 1-0 חודש, כלומר מתחת לרמת הביטחון.